

UZASADNIENIE

Pozwem z 20 kwietnia 2016 r. powód D. D. wniósł o rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym i zasądzenie od pozwanego (...) w R. kwoty 299.413,23 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi w sposób wyszczególniony w pozwie oraz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że dochodzone roszczenie wynika z faktu wykonywania przez niego na mocy umowy z pozwanym prac w zakresie modernizacji na terenie bloków Elektrowni (...), za które nie otrzymał należnego mu wynagrodzenia.

(pozew, k. 2-5)

Zarządzeniem z 25 maja 2016 r. stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i skierowano sprawę do rozpoznania w postępowaniu zwykłym.

(zarządzenie, k. 54)

W odpowiedzi na pozew pozwany D. W. wniósł w pierwszej kolejności o zobowiązanie powoda do sprecyzowania, czy pozwanym jest D. W., czy spółka (...) w R..

Ponadto w zakresie kwoty 214.542,92 zł podniósł zarzut braku jurysdykcji krajowej i odrzucenie pozwu, w pozostałej zaś części o oddalenie powództwa, podnosząc jednocześnie zarzut potrącenia, a także zasądzenie od powoda na rzecz spółki kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu w pierwszej kolejności wskazano, że w umowie zawartej pomiędzy powodem a pozwaną spółką strony umówiły się o poddaniu sporów jurysdykcji państwa obcego. W pozostałym zakresie strona pozwana wskazała, że posiada wobec powoda wymagalne i nadające się do potrącenia roszczenie na kwotę 1.330.425,28 zł. Jednocześnie oświadczył, iż wyraża zgodę na wstąpienie do procesu pozwanej spółki (...) w miejsce pozwanego Dirka W..

(odpowiedź na pozew, k. 62-68)

Pismem z 17 maja 2017 r. powód sprecyzował, że w charakterze pozwanej w niniejszym postępowaniu występuje (...) w R.. Wskazał również, że kwestionuje zarzut niewłaściwości miejscowej z uwagi na jego podniesienie po wdaniu się w spór, co do istoty sprawy. Zakwestionował również podniesioną przez pozwaną okoliczność, jakoby przysługiwało jej względem powoda roszczenie nadające się do potrącenia.

(pismo powoda, k. 142-152)

Postanowieniem z 9 stycznia 2018 r. Sąd wezwał (...) w R. do udziału w sprawie w charakterze pozwanej.

(postanowienie, e-protokół z 9 stycznia 2018 r., 00:11:49)

Strony wyraziły zgodę na wstąpienie pozwanej spółki w miejsce Dirka W..

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód D. D. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Pozwana, spółka (...) w R. prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do niemieckiego rejestru przedsiębiorców, a wpisana jest za numerem (...).

(tłumaczenie niemieckiego rejestru, k. 76-79; wydruk z CEiDG, k. 45-46)

Powód i pozwana współpracowali z sobą przy modernizacji bloków Elektrowni (...) i jego funkcjonowania w okresie gwarancyjnym, a także dostawy urządzeń i wymiany wymienników ciepła na instalacji odsiarczania spalin.

(zeznania świadka M. C., e-protokół z 9 stycznia 2018 r., 00:26:54-00:29:17)

29 sierpnia 2014 r. pozwana złożyła u powoda zamówienie nr (...) na kwotę 52.812 euro, obejmujące wyposażenie placu budowy, listwy uszczelniające, sworznie i koszty robocizny, a także materiały H..

(tłumaczenie zamówienia, k. 83-85)

8 grudnia 2014 r. pozwana złożyła u powoda zamówienie nr (...). Zgodnie z jego treścią, zamówiła u powoda wykonanie 18 modułów wymienników ciepła w hali montażowej w Niemczech udostępnionej przez W., demontaż 18 starych modułów wymienników ciepła w elektrowni - zakładzie (...) blok 9, montaż 18 modułów wymienników ciepła oraz urządzeń oczyszczających w zakładzie (...) blok 9.

Za wykonanie powyższego zakresu prac powód miał otrzymać od pozwanej wynagrodzenie w łącznej wysokości 2.800.000 złotych, płatne w pięciu ratach:

1 rata – 250.000 zł zaliczki,

2 rata – 250.000 zł płatna w momencie wpływu płatności (...) za inżynierię szczegółów,

3 rata – 75.000,00 zł w momencie wpływu płatności (...) za zakończenie demontażu starych modułów wymienników ciepła w zakładzie (...) blok 9,

4 rata – 1.495.000,00 zł w momencie wpływu płatności (...) za zakończenie montażu wymiennika ciepła w zakładzie (...) blok 9, odbiór i przekazanie dokumentacji,

5 rata – 230.000,00 zł w momencie wpływu płatności (...) za zakończenie przebiegu próbnego oraz podpisanie protokołu zdawczo-odbiorczego.

Płatność za realizację prac miała następować w okresie 30 dni od daty wpływu rachunku, przy założeniu prawidłowo wystawionego rachunku oraz przekazaniu wszystkich potrzebnych dokumentów (punkt 2.3 umowy).

W umowie określono terminy realizacji poszczególnych etapów. Dostawa materiałów miała być zrealizowana do 6 kwietnia 2015 r., wykonanie modułów od 2 maja 2015 r. do 25 września 2015 r., demontaż starych modułów po uzgodnieniu, od 2 maja 2015 r., zaś montaż nowych modułów i instalacji czyszczącej – po uzgodnieniu. Zachowanie terminów realizacji miało być potwierdzane pisemnie na 14 dni przed datą wykonania (punkt 2.4 umowy).

Zgodnie z punktem 2.4.1., jeżeli jeden z terminów dostawy i wykonania usługi wymienionych w punkcie 2.4 nie zostanie zachowany, nalicza się karę w wysokości 0,1% wartości zlecenia za każdy dzień. Poza tym za spóźnione zgłoszenie nakłada się karę 0,1% wartości zlecenia. W takim przypadku powód winien zwolnić pozwaną ze wszystkich roszczeń pieniężnych i niepieniężnych klienta. Łączna suma wszystkich kar i kar umownych została ograniczona do 5% wartości zlecenia netto.

W punkcie 2.5 wskazano, że odbioru wykonanych prac dokonuje pozwana wraz z klientem końcowym, (...). Z odbioru przeprowadzanego bez reklamacji pozwana sporządza protokół odbioru. W razie konieczności przeprowadzenia ponownej kontroli, koszty drugiego odbioru miał ponosić powód.

(tłumaczenie zamówienia nr (...), k. 28-36)

W ramach umowy powód wykonał na terenie wynajętej przez pozwaną hali na terenie Niemiec 18 wymienników ciepła, które miały zostać zainstalowane w Elektrowni (...). Około 5-6 osób ze strony powoda przez 3 miesiące realizowało prace na terenie Niemiec. Następnie maszyny przewieziono do Polski, gdzie powód zrealizował montaż urządzeń.

(zeznania świadka J. S., e-protokół z 15 listopada 2018 r., 00:46:54-00:54:40)

Szczegóły zamówienia zostały następnie zmienione ustaleniami z 30 listopada 2015 r. Na ich mocy 4 rata mogła zostać naliczona 1 grudnia 2015 r., z terminem płatności na 3 grudnia 2015 r. Jednocześnie ostatnia piąta rata z uwagi na dokonanie wcześniejszej płatności została obniżona z 230.000 zł na 60.000 zł.

(aneks, tłumaczenie, k. 166)

Integralną część zamówień stanowiły Ogólne Warunki Zakupu (...). Stosownie do treści ust. 1, stosunki prawne pomiędzy stronami określone były wyłącznie w oparciu o warunki oraz ewentualnie inne istniejące między stronami porozumienia. Zamówienia odbywały się w formie pisemnej. Zamówienia ustne potwierdzane były pisemnie dla celów dowodowych. W sytuacji, gdy dostawca nie przyjął zamówienia w przeciągu dwóch tygodni od jego otrzymania, kupujący mógł odwołać zamówienie.

Zgodnie z ust. 6, Faktury powinny być doręczone kupującemu w trzech egzemplarzach opatrzonych każdorazowo numerem zlecenia. O ile nie uzgodniono inaczej, płatność miała mieć miejsce po wpłynięciu faktury, jednakże nie przed dostawą/usługą. Biorąc za punkt wyjścia późniejszy z obu wyżej wymienionych terminów płatność odbywać się miała w terminie 14 dni odliczając 3% skonto, w terminie 30 dni odliczając 2% skonto lub w terminie 60 dni netto. Dla obliczenia terminu miarodajnym w rozumieniu tej regulacji jest data wpływu wystawionej w sposób zgodny z przepisami faktury.

Zgodnie z ust. 12, miejsce wykonania umowy oraz właściwość miejscowa sądu dla wszystkich roszczeń w związku z umową znajduje się w R..

(ogólne warunki zakupu, tłumaczenie, k. 91-95)

Wiadomością mailową z 21 listopada 2014 r. pozwana przekazała powodowi projekt zamówienia B. (...). Projekt został zaakceptowany przez powoda.

(wiadomości mailowe, tłumaczenie, k. 98-100)

29 lutego 2016 r. inwestor dokonał odbioru częściowego prac w zakresie wykładziny wnętrza obudowy chłodnicy spalin surowych oraz kanału dolotowego do absorbera (...) 10. Odbiór został dokonany pozytywnie, nie zgłaszano żadnych uwag.

(protokół odbioru częściowego, k. 14)

W związku z wykonywaniem umowy, powód wystawił pozwanej następujące faktury VAT:

- faktura nr (...) z 15 stycznia 2016 r. na kwotę 11.001,12 euro płatna do 18 stycznia 2016 r.,
- faktura nr (...) z 1 lutego 2016 r. na kwotę 1.661,98 euro płatna do 4 lutego 2016 r.,
- faktura nr (...) z 3 marca 2016 r. na kwotę 32.479,38 euro płatna do 6 marca 2016 r., wraz z korektą nr 6/04/2016 z 20 kwietnia 2016 r.,
- faktura nr (...) z 15 marca 2016 r. na kwotę 17.237,76 euro płatna do 18 marca 2016 r.,
- faktura nr (...) z 15 marca 2016 r. na kwotę 6.895,08 euro płatna do 18 marca 2016 r.

(faktury VAT, k. 6, 8, 10, 15, 37, 39)

Powód wykonywał prace jako podwykonawca, na własną odpowiedzialność. Prace objęte fakturami zostały wykonane. Jedynie faktura nr (...) nie została zaakceptowana przez pozwaną i odesłana jako przedwczesna. Usługa w tym zakresie została następnie wykonana, ale powód nie wystawił nowej faktury.

(zeznania świadka Dirka W., e-protokół z 21 stycznia 2019 r., 00:10:26-00:21:14)

Zamówieniem nr (...) z 14 stycznia 2016 r. powód zakupił od pozwanej wąż (...) oraz tuleje o budowie takiej samej jak moduł (...) dla B., bloku 14. Kwotę zamówienia określono na 255.000 euro. Zgodnie z ust. 3.7, pozwana przejęła roczną odpowiedzialność z tytułu rękojmi po nastąpieniu dostawy bądź po nastąpieniu gotowości do wysyłki, za nienaganną jakość materiału i produkcji. W związku z zamówieniem wystawiona została faktura VAT nr (...).

(zamówienie, tłumaczenie, k. 106-111, faktura VAT, tłumaczenie, k. 113-114; zestawienie materiałów, k. 216-236)

(...) miały być wykonane na zamówienie, zgodnie ze specyfikacją przedstawioną przez powoda. Przedmioty objęte umową nie zostały odebrane przez powoda.

(zeznania świadka J. S., e-protokół z 15 listopada 2018 r., 00:54:40-01:09:20)

Pierwsza umowa w zakresie odtworzenia jednego modułu na bloku 14 została zrealizowana w sposób poprawny. Na obiekcie można było zaobserwować współpracę pomiędzy powodem a pozwanym. Podczas realizacji drugiej pracy, zleconej w listopadzie 2015 r. okazało się, że powód nie jest w stanie kupić materiałów do odtworzenia tych elementów zgodnie z oczekiwaniem (...), ze sprzętem posiadającym atesty. Powód informował (...), że nie może nabyć od pozwanej elementów do zrealizowania prac.

(zeznania świadka M. C., e-protokół z 9 stycznia 2018 r., 00:26:54-01:11:25)

(...) nigdy nie zgłaszało zastrzeżeń co do jakości prac wykonywanych przez powoda

(zeznania powoda, e-protokół z 15 listopada 2018 r., 01:53:21-02:05:16)

Powód miał umowę na serwisowanie i usuwanie usterek na blokach 3-12 i 14 elektrowni w B.. Powód przy realizacji modernizacji bloku 14 miał podpisaną z pozwaną umowę, na mocy której mógł dokonać zakupu elementów do odtworzenia modułu wyłącznie u pozwanej. Pozwana jednak utrudniała dokonanie sprzedaży, ostatecznie odmawiając przedstawienia certyfikatów jakościowych części.

(zeznania świadka J. M., e-protokół z 9 stycznia 2018 r., 01:12:04-01:53:05)

Wymienniki w bloku nr 9 były konstruowane przez powoda w Niemczech w hali udostępnionej przez pozwaną. Następnie wymienniki zostały przywiezione do Polski. Koszt wymienników ponosiła pozwana. Powód działał jako podwykonawca pozwanej także w zakresie montażu wymienników w Polsce. Kontrakt zakończył się pozytywnie.

W ramach bloku 8 powód wykonywał prace na miejscu w Elektrowni – foliowanie i montaż wymienników. Część prac w ramach bloku 9 i 10 nie została rozliczona pomiędzy powodem a pozwaną. Naprawy gwarancyjne realizował powód jako podwykonawca pozwanej, pozwana nie zwracała się do innych podmiotów o dokonanie tych napraw zamiast powoda.

Powód zamawiał elementy niezbędne do wykonania prac u pozwanej i mógł korzystać z przysługujących jej praw autorskich jedynie pod warunkiem zamawiania u niej elementów. Zamówienie na węże nie zostało ostatecznie zrealizowane z uwagi na brak dokumentacji i certyfikatów.

(zeznania świadka A. S., e-protokół z 22 maja 2018 r., 00:13:50-01:05:32)

Specyfika wykonywanych prac wymagała, aby dostarczane przez pozwaną elementy wyposażenia posiadały certyfikaty, w przypadku węży był to certyfikat (...). Dostarczone przez pozwaną węże nie posiadały certyfikacji.

(zeznania powoda, e-protokół z 15 listopada 2018 r., 02:12:03-02:27:08)

Wyłożenie kanałów folią realizowane było jako odrębna usługa i objęte było odrębną umową.

31 marca 2016 r. pozwana wypowiedziała w trybie natychmiastowym umowę w zakresie zlecenia numer (...) z 14 stycznia 2016 r. Jako przyczynę wypowiedzenia strona pozwana podała brak uiszczenia przez powoda ceny za towary oraz niedopilnowania terminów płatności bez żadnej informacji zwrotnej dla pozwanej.

(wypowiedzenie, tłumaczenie, k. 160)

Powód informował pozwaną, że w związku z zaprzestaniem przez nią płatności nie będzie wykonywał dla niej napraw w ramach gwarancji. Pozwana nie zapłaciła za prace wykonane na bloku 9.

(zeznania powoda, e-protokół z 15 listopada 2018 r., 02:12:03-02:19:55)

Pismem z 1 kwietnia 2016 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 72.780,82 euro wraz z odsetkami w kwocie 435,15 euro tytułem zapłaty należności z wymienionych powyżej faktur oraz faktury nr (...).

(wezwanie do zapłaty, k. 42)

Mailem z 7 kwietnia 2016 r. pozwana poinformowała powoda, że zgłasza roszczenie o odszkodowanie nie tylko z tytułu transportu i magazynowania, lecz również z tytułu utraconego zysku, kosztów adwokackich, kosztów materiałowych i produkcyjnych oraz wszelkich kosztów, które miały powstać z powodu naruszenia umowy i braku zapłaty przez powoda. W załączeniu pozwana odesłała fakturę nr (...) oraz przekazała wyliczenie odszkodowania brutto.

(korespondencja mailowa, tłumaczenie, k. 215-215v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów prywatnych oraz zeznań świadków i stron. Przeprowadzone dowody pozwalały na pełną rekonstrukcję zdarzeń oraz nie były z sobą sprzeczne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż nie jest zasadny podnoszony w piśmie z dnia 23 listopada 2018 roku zarzut braku jurysdykcji krajowej w oparciu o przepis art. 7 pkt 1) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) numer (...) z dnia 12 grudnia 2012 roku.

Umowa łącząca strony nie była, jak twierdzi pełnomocnik strony pozwanej, umową o świadczenie usług lecz, jak to wyżej wskazano, umową o dzieło. Jej przedmiotem było bowiem wykonanie konkretnych prac o charakterze remontowo – instalacyjnym w blokach energetycznych elektrowni (...).

Już tylko z tego względu powołany w piśmie z dnia 23 listopada 2018 roku przepis rozporządzenia nie znajduje w sprawie zastosowania. Nadto miejscem wykonania umowy, wbrew twierdzeniom pełnomocnika, nie była miejscowość R. w Niemczech, lecz lokalizacja remontowanych bloków energetycznych, czyli miejscowość B. w Polsce.

Powód wykonywał, bowiem zleczone mu prace remontowe w Polsce. Podniesiony zarzut braku jurysdykcji krajowej jest z tego powodu nieuzasadniony.

W przedmiotowej sprawie powód dochodzi od pozwanej zapłaty wynagrodzenia za zrealizowane przez niego prace w związku z podwykonawstwem w stosunku do pozwanej prac modernizacyjnych na terenie Elektrowni (...).

Pomiędzy stronami na mocy przyjęcia przez powoda oferty oznaczonej numerem (...) doszło do zawarcia umowy o dzieło, w ramach, której powód miał wykonać 18 wymienników ciepła oraz zainstalować je na terenie elektrowni.

Stosownie do treści art. 627 k.p.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Kodeks cywilny nie wprowadza jakichkolwiek wymogów odnośnie do formy, w jakiej umowa o dzieło powinna zostać zawarta. Z tego też powodu dla skutecznego zawarcia umowy wystarczający jest konsensus stron w zakresie elementów przedmiotowo istotnych, wyrażony w dowolny sposób, w tym także – jak w niniejszej sprawie – poprzez złożenie oferty i jej przyjęcie przez kontrahenta. Umowa o dzieło jest umową dwustronnie zobowiązującą i wzajemną, a kreowany przez nią stosunek zobowiązaniowy zaliczyć należy do zobowiązań rezultatu. Jest to także umowa o konsensualnym charakterze. Jej zawarcie następuje zatem z chwilą złożenia przez strony zgodnych oświadczeń woli określających co najmniej jej elementy przedmiotowo istotne. Zaliczenie do elementów przedmiotowo istotnych wynagrodzenia determinuje z kolei odpłatny charakter opisywanej umowy. W literaturze przedmiotu wyrażono pogląd, iż cechą charakterystyczną umowy o dzieło jest to, że między stronami nie istnieje ani nie może zaistnieć jakikolwiek stosunek podporządkowania lub zależności (Fras Mariusz (red.), Habdas Magdalena (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom IV. Zobowiązania. Część szczególna (art. 535-764(9)), Opublikowano: WKP 2018).

W niniejszej sprawie powód na podstawie zawartej z pozwaną umowy realizował czynności w związku z modernizacją bloków 8-14 Elektrowni (...). Złożone w sprawie zeznania świadków jednoznacznie wskazywały, że wszystkie prace zostały przez powoda wykonane w sposób należyty. Jednocześnie pracownik (...) będący przedstawicielem inwestora przedsięwzięcia – jednoznacznie wskazywał, że nigdy nie było żadnych problemów z odbieraniem prac zrealizowanych przez powoda, a ewentualne naprawy gwarancyjne były realizowane w sposób należyty.

Zaznaczyć również należy, że pozwana także nie kwestionowała ani zakresu, ani jakości wykonanych przez powoda prac. Pozwana zwróciła powodowi jedynie jedną fakturę, nr 16, jednakże – jak wskazał przesłuchany w charakterze świadka przedstawiciel pozwanej – objęty nią zakres został przez powoda zrealizowany.

Jednocześnie z powyższym pozwana podniosła zarzut potrącenia roszczeń przysługujących powodowi z tytułu wykonanych prac z wyższą wierzytelnością, jaką posiada względem powoda, wynikającą z faktu zakupu przez nią produktów w postaci węży oraz tulei, które miały być wykorzystane przy wykonywanych przez powoda pracach, a były objęte zamówieniem o numerze (...) z 14 stycznia 2016 r.

W tym przedmiocie Sąd zważył, co następuje. Zgodnie z art. 498 § 1 k.c., gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Jednocześnie § 2 stanowi, że wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Zgodnie zaś z art. 499 k.c., Potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe.

Podmiot zainteresowany potrąceniem może zrealizować to uprawnienie (prawo kształtujące) przez złożenie drugiej stronie stosownego oświadczenia woli. Oświadczenie woli składane drugiej stronie przez potrącającego jest tzw. oświadczeniem prawokształtującym (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 27 listopada 2012 r., I ACa 1184/12, LEX nr 1267477; wyrok SA w Białymstoku z dnia 23 maja 2013 r., I ACa 842/12, LEX nr 1353620). Ma ono charakter jednostronnej czynności prawnej. Jest to czynność rozporządzająca, gdyż prowadzi do zniesienia prawa podmiotowego (S. Sołtysiński, Czynności rozporządzające. Przyczynek do analizy podstawowych pojęć cywilistycznych (w:) Rozprawy z prawa cywilnego. Księga pamiątkowa ku czci Witolda Czachórskiego, pod red. J. Bleszyńskiego, J. Rajskiego, Warszawa 1985, s. 312), oraz przysparzająca, ponieważ realizuje korzystną dla obu stron

zmianę majątkową przez zwolnienie z wzajemnych zobowiązań. Powszechnie przyjmuje się, że ze względu na swoje właściwości oświadczenie o potrąceniu musi być definitywne, a więc nie może być złożone pod warunkiem ani z zastrzeżeniem terminu, jak również nie może być odwołane. Jednakże sama wola potrącającego – bez spełnienia przesłanek określonych w art. 498 § 1 k.c. – nie ma mocy umorzenia wierzytelności (M. Pyziak-Szafnicka (w:) System prawa prywatnego, t. 6, s. 1132 i n.). Jeżeli wierzytelności przedstawione do potrącenia nie spełniają wymaganych przesłanek w momencie złożenia oświadczenia o potrąceniu, to w świetle art. 498 § 1 k.c. nie mogą być one objęte potrąceniem, a w konsekwencji nie dotyczy ich skutek potrącenia, o którym mowa w art. 498 § 2 k.c. (wyrok NSA w Warszawie z dnia 12 kwietnia 2007 r., II FSK 1600/06, LEX nr 341333). Kontrowersje wywołuje kwestia, czy oświadczenie o potrąceniu może być złożone w sposób dorozumiany. Według jednego poglądu, z uwagi na doniosłość skutków potrącenia, należy w zasadzie wykluczyć możliwość dorozumianego złożenia oświadczenia o potrąceniu (L. Stępiak, Potrącenie..., s. 126; R. Morek (w:) K. Osajda, Komentarz, t. II, s. 941; por. wyrok SN z dnia 29 października 1999 r., I CKN 170/98, LEX nr 1217897; wyrok SA w Szczecinie z dnia 13 października 2005 r., I ACa 324/05, OSA 2006, z. 7, s. 22; wyrok SN z dnia 12 października 2007 r., V CSK 223/07, LEX nr 337555). Od oświadczenia o potrąceniu jako czynności materialnoprawnej należy odróżnić zarzut potrącenia jako czynność procesową. Podniesienie zarzutu potrącenia w toku postępowania sądowego oznacza powołanie się przez stronę na fakt dokonania potrącenia i wynikające stąd skutki.

Ocena charakteru prawnego zarzutu potrącenia nie jest zależna od tego, czy oświadczenie woli o potrąceniu złożone zostało przed wszczęciem postępowania sądowego, czy też w czasie jego trwania, a także od tego, czy oświadczenie woli o potrąceniu oraz procesowy zarzut potrącenia mają swe źródło w jednym oświadczeniu, czy też w dwóch odrębnych oświadczeniach. Podstawą zarzutu potrącenia jest zawsze twierdzenie strony pozwanej, że dochodzona od niej wierzytelność uległa umorzeniu wskutek potrącenia dokonanego najpóźniej w chwili zgłoszenia zarzutu. Pamiętać jednak należy o tym, że dopóki twierdzenie to nie zostanie wykazane, dopóty ani pozwani, ani sąd nie mogą przyjmować, że retroaktywny skutek potrącenia nastąpił (tak też Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z 13 grudnia 2017 r., sygn. akt I ACa 612/17).

W przedmiotowej sprawie strona pozwana nie przedstawiła zaś dowodów na fakt złożenia kiedykolwiek oświadczenia o potrąceniu wierzytelności. Podniosła ona jedynie zarzut potrącenia – dokonała wyłącznie czynności procesowej, która jako taka winna znajdować oparcie w czynności materialnej dokonanej przez pozwaną.

Istnieje wprawdzie koncepcja, która pozwala na przyjęcie, że zgłoszenie zarzutu potrącenia w odpowiedzi na pozew jest równoznaczne z dokonaniem czynności materialnoprawnej (tak np. wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2005 r., I CK 181/03). Jednakże w przedmiotowej sprawie

odpowieź na pozew została wniesiona przez profesjonalnego pełnomocnika; z zakresu udzielonego mu przez pozwaną pełnomocnictwa nie wynika zaś uprawnienie do dokonywania w imieniu spółki czynności rozporządzających mieniem, w szczególności do dokonania potrącenia. Z powyższych względów Sąd uznać musiał podniesiony zarzut za bezskuteczny. Oświadczenie o potrąceniu wierzytelności powinno być złożone dłużnikowi wzajemnemu osobiście. Doręczenie pisma procesowego zawierającego takie oświadczenie pełnomocnikowi procesowemu dłużnika wzajemnego nie wywiera skutków przewidzianych w art. 61 § 1 zdanie pierwsze KC. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 13 stycznia 2016 r. II

CSK 862/14; Legalis

Niezależnie od powyższego Sąd stwierdził, że sama wierzytelność przedstawiona przez pozwaną do potrącenia budziła szereg uzasadnionych wątpliwości co do swojej zasadności. W odniesieniu do zamówienia nr (...) strona powodowa wywodziła z kolei, że dostarczony przez pozwaną towar był niezgodny ze specyfikacją – nie posiadał certyfikacji (...) wymaganej przy wykonywaniu prac. Zeznania świadków przesłuchanych w toku sprawy potwierdziły, że węże musiały posiadać rzeczony certyfikat, jego brak stanowił zaś przeszkodę dla możliwości wykonania pracy przez powoda. Pozwana podnosiła wprawdzie, że w jej ocenie certyfikację posiadały produkty użyte do wytworzenia wskazanych węży, zaś gotowy produkt mógł certyfikat uzyskać jedynie po jego zamontowaniu. Przedstawiona przez nią wersja

nie znajdowała jednak potwierdzenia w zeznaniach innych świadków; pozwana zaś nie przedstawiła żadnych innych dowodów, do czego była zobligowana na taką okoliczność się powołując. Stosownie bowiem do treści art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W ocenie Sądu pozwana temu ciężarowi nie sprostała.

Ponadto zaznaczenia wymaga, że powód nie miał możliwości zamówienia węży u innego dostawcy z uwagi na łączącą go z pozwaną umowę o wyłączności. Powyższe okoliczności tworzyły logiczny ciąg przyczynowy z faktem odstąpienia przez powoda od umowy sprzedaży. Skoro zaś powód nie odebrał towaru i od umowy odstąpił, trudno od niego oczekiwać, aby zapłacił na rzecz pozwanej cenę. Pozwanej mogłyby, co najwyżej przysługiwać względem powoda roszczenia odszkodowawcze, jednakże pozwana nie podniosła żadnych twierdzeń wskazujących na taką podstawę dochodzonego przez nią roszczenia.

Również pozostałe wskazane do potrącenia przez pozwanego wierzytelności są nieudowodnione.

Z zeznań przesłuchanych w toku postępowania świadków, w tym przedstawiciela (...) finalnego odbiorcy wykonywanych przez powoda prac wynika, iż wszystkie prace wykonane zostały prawidłowo a powód zawsze reagował na wezwania do usunięcia usterek.

Podobnie sprawa przedstawia się w odniesieniu do pozostałych wskazanych do potrącenia przez pozwanego kwot:

Kwoty 23.316,70 złotych wynikającej z dokumentu R. nr (...) i kwoty 59.416,58 złotych wynikającej z dokumentu R. (...). Pozwany wskazał, iż kwoty te stanowią koszty zleceń, których nie wykonał powód i których wykonanie zostało zlecone przez pozwanego innym podmiotom w związku z czym pozwany miał ponieść koszty wdrożenia go w projekt.

Pozwany nie sprecyzował, o jakie koszty konkretnie chodzi, jakie koszty i z czego wynikające ujęte zostały we wskazanych wyżej rachunkach. Nie wykazał także okoliczności uzasadniających twierdzenie, iż są to koszty, które obciążać winny powoda.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy okoliczności tych nie potwierdza.

Wobec powyższego podniesiony w odniesieniu do tych kwot zarzut potrącenia jest nieskuteczny również z powodu nieudowodnienia istnienia i wymagalności wierzytelności, na potrącenie których powołuje się pozwany

Poza kwotą nieuiszczonego przez powoda wynagrodzenia pozwany wskazał na potrącenie wierzytelności w wysokości 56.580 złotych, która ma wynikać z faktu nie wykonania przez powoda na rzecz pozwanej usług, wskutek czego usługi te musiały zostać zlecone podmiotowi trzeciemu ((...) spółce z o.o.)

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził wskazanych przez pozwanego okoliczności. Nie wskazano, jakie usługi rzekomo powód miał wykonać na rzecz pozwanego, dlaczego ich nie wykonał oraz dlaczego koszty te obciążać miałyby powoda.

Przesłuchani przez sąd świadkowie nie potwierdzili okoliczności zlecenia przez pozwanego jakichkolwiek prac w ramach wykonania zastępczego.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności podniesiony zarzut potrącenia jest nieudowodniony a więc nieskuteczny i jego podniesienie nie może skutkować postulowanym przez pozwanego oddaleniem powództwa.

Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 299.413,23 zł, stanowiącą wynagrodzenie objęte przedstawionymi przez powoda fakturami.

Ponadto od zasądzanego roszczenia Sąd przyznał również odsetki. Stosownie bowiem do treści art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia,

choćby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W przedmiotowej sprawie wymagalność roszczenia następowała w terminach indywidualnych dla każdej z faktur. Mając na uwadze powyższą okoliczność, odsetki należało zasądzić w sposób następujący:

- w zakresie kwoty 47.970,38 zł od 19 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- w zakresie kwoty 7.380,02 zł od 5 lutego 2016 r. do dnia zapłaty,

- w zakresie kwoty 140.742,90 zł od 7 marca 2016 r. do dnia zapłaty,

- w zakresie kwoty 73.800,02 zł od 19 marca 2016 r. do dnia zapłaty,

- w zakresie kwoty 29.519,91 zł od 19 marca 2016 r. do dnia zapłaty.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł w oparciu o dyspozycję art. 98 § 1 k.p.c., statuującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Zgodnie z jego treścią, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Skoro pozwana przegrała proces, jest zobowiązana zwrócić powodowi koszty jego udziału w sprawie. Na koszty te złożyły się uiszczona opłata od pozwu w kwocie 3.743 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym wg stawki minimalnej w kwocie 14.400 zł wynikającej z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm. obowiązującymi od 1 stycznia 2016 roku) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 złotych, ustalona na podstawie art. 1 ust. 1 pkt. 2 ustawy o opłacie skarbowej z dnia 16 listopada 2006 roku (Dz. U. Nr 225, poz. 1635).